

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ο αντίκτυπος των κοινωνικών επενδύσεων στην απασχόληση και στους δημόσιους προϋπολογισμούς» (γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)

(2014/C 226/04)

Εισηγητής: ο κ. **Wolfgang GREIF**

Στις 19 Σεπτεμβρίου 2013, και σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 2 του Εσωτερικού της Κανονισμού, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να καταρτίσει γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα:

Ο αντίκτυπος των κοινωνικών επενδύσεων στην απασχόληση και στους δημόσιους προϋπολογισμούς
(γνωμοδότηση πρωτοβουλίας).

Το ειδικευμένο τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη» στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 12 Μαρτίου 2014.

Κατά την 497η σύνοδο ολομέλειας, της 25ης και 26ης Μαρτίου 2014 (συνεδρίαση της 26ης Μαρτίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 205 ψήφους υπέρ, 6 ψήφους κατά και 3 αποχές.

1. Σύνοψη

1.1 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει τη δέσμη μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και, πρωτίστως, την αναγγελθείσα αλλαγή προτύπου, σύμφωνα με την οποία, οι κοινωνικές επενδύσεις δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται μονομερώς ως παράγοντας κόστους, αλλά ως επενδύσεις στο μέλλον.

1.2 Στηριζόμενη σε αυτό, η ΕΟΚΕ εξετάζει τις πολλαπλές θετικές επιδράσεις των κοινωνικών επενδύσεων, ιδίως στην αγορά εργασίας και στους δημόσιους προϋπολογισμούς στους ακόλουθους τομείς:

- κοινωνικές υπηρεσίες και φροντίδα παιδιών·
- εκπαίδευση και καταπολέμηση της ανεργίας των νέων·
- προώθηση της απασχόλησης
- προαγωγή της καλής υγείας και ενεργητική γήρανση·
- κοινωνική στέγαση και μια κοινωνία χωρίς φραγμούς·
- κοινωνική επιχειρηματικότητα.

1.3 Σε αυτό το πλαίσιο παρουσιάζονται αλυσίδες θετικών επιδράσεων, οι οποίες καταδεικνύουν ότι:

- Η επέκταση των κοινωνικών υπηρεσιών έχει ισχυρό αντίκτυπο στην απασχόληση, σε ολόκληρη την Ευρώπη·
- Οι καλά σχεδιασμένες, αποτελεσματικές και αποδοτικές κοινωνικές επενδύσεις μειώνουν σε μακροχρόνια βάση την επιβάρυνση των δημόσιων προϋπολογισμών και, ως εκ τούτου, είναι συμβατές με τη δημοσιονομική εξυγίανση·
- Η απραξία στον κοινωνικό τομέα έχει επίσης το «τίμημά» της και το συνακόλουθο κόστος της έλλειψης κοινωνικών επενδύσεων είναι, συχνά, πολύ υψηλότερο·
- Οι επενδύσεις στο κράτος πρόνοιας όχι μόνον προσφέρουν κοινωνική πρόοδο, αλλά είναι και αποδοτικές σε οικονομικούς και δημοσιονομικούς όρους.

1.4 Το κοινωνικό, οικονομικό, δημοσιονομικό και κοινωνιακό όφελος, δηλαδή η «πολλαπλάσια προστιθέμενη αξία» των κοινωνικών επενδύσεων, θα είναι ακόμη υψηλότερο, όσο καλύτερα ενσωματωμένες είναι οι κοινωνικές επενδύσεις σε ένα αξιόπιστο μακροοικονομικό και θεσμικό πλαίσιο.

1.5 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η συνεπής και επιτυχημένη εφαρμογή μιας ευρείας δέσμης μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις συνδέεται με τις ακόλουθες βασικές απαιτήσεις:

- Για μια αξιόπιστη στροφή προς τις (προληπτικές) κοινωνικές επενδύσεις απαιτείται η απομάκρυνση από μια μονομερή, αυστηρή πολιτική λιτότητας. Η ΕΟΚΕ επαναδιατυπώνει την έκκλησή της για τη θέσπιση ενός ευρωπαϊκού προγράμματος ανάκαμψης και επενδύσεων με προϋπολογισμό ύψους 2 % του ΑΕγχΠ.
- Χωρίς χρηματοδοτική εξασφάλιση και κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο δεν μπορεί να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό των κοινωνικών επενδύσεων. Στο πλαίσιο των επικείμενων μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης, πέρα από την αύξηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των δημοσίων δαπανών, είναι απαραίτητη και η εξασφάλιση νέων πηγών εσόδων.

- Οι κοινωνικές επενδύσεις πρέπει να αποτελέσουν ορόσημο στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο. Πρέπει να ληφθούν ρητά υπόψη στις ετήσιες επισκοπήσεις της ανάπτυξης και στις συστάσεις ανά χώρα.
- Η ΕΟΚΕ στηρίζει τη συζήτηση που διεξάγεται στην Επιτροπή, η οποία προτείνει ότι, υπό το πρίσμα του δημοσιονομικού «χρυσού κανόνα» («golden rule»), οι κοινωνικές επενδύσεις θα πρέπει επίσης, στο πλαίσιο των δημοσιονομικών κανόνων που διέπουν την ΟΝΕ, να εξαιρεθούν από τον υπολογισμό των καθαρών δημοσιονομικών ελλειμμάτων.
- Θα πρέπει να σημειωθεί πρόοδος ως προς τη μεθοδολογία και να καταρτιστούν κατάλληλα εργαλεία για τη μέτρηση των (θετικών) επιδράσεων των πολλαπλών κοινωνικών επενδύσεων και την τελειοποίηση των κοινωνικών δεικτών στο θεσμικό πλαίσιο της ΟΝΕ.
- Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να εκπονήσει έναν πιο φιλόδοξο χάρτη πορείας πολιτικής με πιο μακροπρόθεσμους στόχους για την εφαρμογή της δέσμης μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις τουλάχιστον έως το 2020.

2. Εισαγωγή

2.1 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την άποψη ότι, ιδιαίτερα εν μέσω κρίσης, η ανάγκη για κοινωνικές επενδύσεις είναι πολύ μεγάλη προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο αυξανόμενος κίνδυνος φτώχειας, ενώ, παράλληλα, η ανάγκη αυτή είναι συνυφασμένη με ένα υψηλό δυναμικό απασχόλησης σε ολόκληρη την Ευρώπη, το οποίο πρέπει να κινητοποιηθεί μέσω ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων ⁽¹⁾.

2.2 Η ΕΟΚΕ έχει ήδη επιδοκιμάσει τη δέσμη μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις που προτείνει η Επιτροπή ⁽²⁾, με την οποία τα κράτη μέλη προτρέπονται να επικεντρωθούν περισσότερο στις κοινωνικές επενδύσεις και πρωτίστως στην αναγγελθείσα αλλαγή προτύπου, σύμφωνα με την οποία, οι κοινωνικές επενδύσεις δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται μονομερώς ως παράγοντας κόστους, αλλά ως επενδύσεις στο μέλλον ⁽³⁾.

2.3 Στην ίδια γνωμοδότηση επισημάνθηκε ότι οι κοινωνικές επενδύσεις που εφαρμόζονται με συνέπεια, έχοντας ως γνώμονα τον αντίκτυπο ή τα αποτελέσματα, αυξάνουν μακροπρόθεσμα τις δυνατότητες απασχόλησης και συμβάλλουν σημαντικά στην επίτευξη των στόχων απασχόλησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

2.4 Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να υποβάλει ένα συγκεκριμένο σχέδιο εφαρμογής της δέσμης μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις.

2.5 Ως αδύναμο σημείο της πρωτοβουλίας της Επιτροπής εντοπίστηκαν και επισημάνθηκαν τα ανοιχτά ζητήματα σχετικά με τη χρηματοδότηση, δεδομένου ότι, εάν δεν τροποποιηθεί η επικρατούσα πολιτική των μονομερών περικοπών δαπανών, δεν είναι ρεαλιστική η επιτυχημένη υλοποίηση των προτάσεων για αύξηση των κοινωνικών επενδύσεων.

2.6 Στηριζόμενη σε αυτές τις θέσεις, η παρούσα γνωμοδότηση εστιάζεται στις πολλαπλές θετικές επιδράσεις των κοινωνικών επενδύσεων, ιδίως στην αγορά εργασίας και στους δημόσιους προϋπολογισμούς, και προβάλλει συγκεκριμένα αιτήματα και συστάσεις για την υλοποίηση της δέσμης μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις.

3. Γενικές παρατηρήσεις σχετικά με την «πολλαπλάσια προστιθέμενη αξία» των κοινωνικών επενδύσεων — Κοινωνικό, οικονομικό, δημοσιονομικό και κοινωνιακό όφελος

3.1 Κατά την άποψη της Επιτροπής, η κοινωνική πολιτική εκπληρώνει τρεις μείζονες λειτουργίες ⁽⁴⁾: παροχή στήριξης στους ανθρώπους που βρίσκονται σε διάφορες καταστάσεις κινδύνου, σταθεροποίηση της οικονομίας και κοινωνικές επενδύσεις. Αυτή η διάκριση δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως αμοιβαίος αποκλεισμός, δεδομένου ότι καταδεικνύει τις δυνατότητες μιας ενεργού χάραξης πολιτικών. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει αφενός να δοθεί προσοχή στη συμπληρωματικότητα των τομέων πολιτικής και, αφετέρου, στο (θεσμικό) πλαίσιο, μέσα από το οποίο μπορεί να προαχθεί επίσης η κοινωνική συνοχή.

⁽¹⁾ ΕΕ C 11 της 15.1.2013, σ. 8.

⁽²⁾ COM(2013) 83 final.

⁽³⁾ ΕΕ C 271 της 19.9.2013.

⁽⁴⁾ COM(2013) 83 final, σ. 3.

3.2 Αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο, τόσο στην ΕΟΚΕ όσο και σε ερευνητικές μελέτες ⁽⁵⁾, καθώς και στις πολιτικές της ΕΕ, ότι οι επενδύσεις στο κράτος πρόνοιας δεν αποφέρουν απλώς κοινωνική πρόοδο, αλλά είναι αποδοτικές σε οικονομικούς και δημοσιονομικούς όρους ⁽⁶⁾. Συγχρόνως, όμως, δεν υπάρχουν συγκρίσιμα πρότυπα για την καταγραφή και την αξιολόγηση του συνόλου των θετικών εξωτερικών επιδράσεων των κοινωνικών επενδύσεων.

3.3 Είναι, ωστόσο, αναμφισβήτητο ότι οι καλά σχεδιασμένες, αποτελεσματικές και αποδοτικές κοινωνικές επενδύσεις — σε συνάρτηση με τον ανά χώρα σχεδιασμό και το εύρος των εφαρμοζόμενων μέτρων — αποφέρουν πολλαπλές θετικές επιδράσεις: επιτυγχάνεται η κάλυψη των υφιστάμενων κοινωνικών αναγκών, η δημιουργία δυνατοτήτων απασχόλησης και η προώθηση της ισότητας των ευκαιριών — επίσης ανάμεσα στα δύο φύλα —, ενώ, ταυτόχρονα, η αύξηση της απασχόλησης και η μείωση της ανεργίας αντισταθμίζουν σημαντικά το σχετικό κόστος. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο επενδυτικός χαρακτήρας των κοινωνικών επενδύσεων δεν εκδηλώνεται με τη μορφή άμεσων «αποδόσεων», αλλά με την εμφάνιση θετικών επιδράσεων σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (π.χ. επενδύσεις στην εκπαίδευση, την παιδική μέριμνα, την προαγωγή της καλής υγείας, την προσαρμογή των συνθηκών εργασίας στα διαφορετικά στάδια της ζωής).

3.4 Η «πολλαπλάσια προστιθέμενη αξία» των κοινωνικών επενδύσεων αυξάνεται όσο καλύτερα ενσωματωμένες είναι οι κοινωνικές επενδύσεις σε ένα συμπληρωματικό, θεσμικό και ολοκληρωμένο πολιτικό πλαίσιο. Χρειάζεται ένας στρατηγικός σχεδιασμός και μια συγκροτημένη παρακολούθηση κατά την έννοια των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

3.5 Υπό το φως των σημερινών ανησυχητικών ποσοστών ανεργίας, τα οποία και δεν προβλέπεται να μεταβληθούν στο προσεχές μέλλον, η ενδυνάμωση των κοινωνικών επενδύσεων μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Η πλήρης αξιοποίηση του υφιστάμενου δυναμικού απασχόλησης απαιτεί τη συνεπή εφαρμογή μιας πολιτικής που θα προσφέρει δυνατότητες συμμετοχής στην οικονομία και στην κοινωνία. Οι μελλοντοστραφείς κοινωνικές επενδύσεις με γνώμονα τον αντίκτυπο ή τα αποτελέσματα, ιδίως η ανάπτυξη των κοινωνικών υπηρεσιών, η οποία επιδρά εντονότερα στην απασχόληση από κάθε άλλη μορφή δημόσιας χρηματοδότησης, διαδραματίζουν, στο πλαίσιο αυτό, κεντρικό ρόλο.

3.6 Εκτός από τα θετικά αποτελέσματα στην αγορά εργασίας, με τις κοινωνικές επενδύσεις μπορεί να περιοριστεί η επιβάρυνση των δημόσιων προϋπολογισμών κατά τρόπο που να συμβαδίζει με τη δημοσιονομική εξυγίανση. Η ΕΟΚΕ έχει ήδη υπογραμμίσει ότι η προσπάθεια να επιτευχθεί η εξυγίανση των δημόσιων προϋπολογισμών, εν μέσω οικονομικής ύφεσης, απλώς με τη μείωση των δαπανών, θεωρείται γενικά αποτυχημένη ⁽⁷⁾. Η μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη ισορροπία μεταξύ εσόδων και δαπανών μπορεί να εξασφαλιστεί καλύτερα εάν τα διαρθρωτικά προβλήματα αντιμετωπίζονται μέσω επενδύσεων, επεκτείνοντας έτσι μακροπρόθεσμα και τα δημοσιονομικά περιθώρια ελιγμών των κυβερνήσεων. Τρέχουσες αναλύσεις καταδεικνύουν ότι η προαγωγή μιας ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς και η αισθητή αύξηση του ποσοστού απασχόλησης, σύμφωνα με τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», μπορεί να προσφέρει μεγαλύτερη δημοσιονομική ευχέρεια για τους κρατικούς προϋπολογισμούς όλων των κρατών μελών της ΕΕ, ύψους έως και 1 τρισεκατομμυρίου ευρώ ⁽⁸⁾.

3.7 Επιπλέον, θα πρέπει να τονιστεί ότι η απραξία, ιδίως στον κοινωνικό τομέα, έχει το «τίμημά» της και το επακόλουθο κόστος της έλλειψης κοινωνικών επενδύσεων είναι, συχνά, πολύ υψηλότερο. Αυτή η αντίληψη, σύμφωνα με την οποία, η θεραπεία είναι ακριβότερη της πρόληψης, εντοπίζεται σε πολλές ανακοινώσεις της Επιτροπής ⁽⁹⁾. Μολονότι οι κοινωνικές επενδύσεις συνεπάγονται βραχυπρόθεσμα υψηλότερο κόστος, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα επιφέρουν οφέλη όσον αφορά την κοινωνική ευμάρεια και υψηλότερα έσοδα για τους εθνικούς προϋπολογισμούς, τα οποία συντελούν επιπλέον σε μείωση του μελλοντικού κόστους για την κοινωνία ⁽¹⁰⁾.

3.8 Όλες οι κοινωνικές δαπάνες δεν αποτελούν εξ ορισμού και κοινωνικές επενδύσεις. Ορισμένες παροχές κοινωνικής ασφάλισης φαίνεται να έχουν, κατά βάση, επίδραση κυρίως στην κατανάλωση (π.χ. συντάξεις, επιδόματα ανεργίας). Ωστόσο, η ΕΟΚΕ έχει επανειλημμένα αναδείξει τη σπουδαιότητα των επενδύσεων σε εύρωστα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης (ειδικά σε περιόδους κρίσης), καθώς τα συστήματα αυτά λειτουργούν ως αυτόματοι σταθεροποιητές στηρίζοντας τα εισοδήματα και τη ζήτηση και συμβάλλοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, στην αντιμετώπιση της κρίσης στην Ευρώπη ⁽¹¹⁾.

⁽⁵⁾ *Social and employment policies for a fair and competitive Europe* (Κοινωνικές πολιτικές και πολιτικές απασχόλησης για μια δίκαιη και ανταγωνιστική Ευρώπη) — Έγγραφο αναφοράς, Φόρουμ του Ιδρύματος 2013, Eurofound (Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας) Δουβλίνο, σ. 16.

⁽⁶⁾ Βλ. υποσημείωση 4.

⁽⁷⁾ Βλ. υποσημείωση 3, σημείο 3.1.

⁽⁸⁾ Θεματικό έγγραφο αριθ. 72 του EPC (European Policy Centre – Κέντρο Ευρωπαϊκής Πολιτικής), Νοέμβριος 2012.

⁽⁹⁾ MEMO/03/58 της 19ης Μαρτίου 2003 και η COM(2013) — IP/13/125.

⁽¹⁰⁾ Μεταξύ άλλων COM(2013) 83 final, σ. 2.

⁽¹¹⁾ EE C 133 της 9.5.2013, σ. 44, σημείο 4.4.2.

4. Παραδείγματα του αντίκτυπου των κοινωνικών επενδύσεων

4.1 Επενδύσεις σε κοινωνικές υπηρεσίες: Η αύξηση των επενδύσεων στη διάθεση και την προώθηση κοινωνικών υποδομών (μεταξύ άλλων στη νοσηλευτική περίθαλψη, τη φροντίδα ηλικιωμένων ατόμων, την υγεία, την παροχή υπηρεσιών σε άτομα με αναπηρίες, την υποβοηθούμενη διαβίωση, τα συμβουλευτικά κέντρα, κλπ.) δημιουργεί θέσεις εργασίας, ενώ συγχρόνως, συμβάλλει καθοριστικά στην αύξηση των ποσοστών συμμετοχής στην αγορά εργασίας ⁽¹²⁾. Επίσης, η αύξηση αυτή περιορίζει σε μεσοπρόθεσμο και σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα την επιβάρυνση των δημόσιων προϋπολογισμών ⁽¹³⁾ και, παράλληλα, αναζωογονεί την περιφερειακή οικονομία. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Επιτροπής, μπορούμε να αναμένουμε ότι μια αύξηση του ποσοστού απασχόλησης στον τομέα της υγείας κατά 0,5 % περίπου ετησίως, θα αποδώσει αύξηση της απασχόλησης στον συγκεκριμένο τομέα κατά τουλάχιστον 1 εκατομμύριο θέσεις εργασίας ⁽¹⁴⁾. Η ΕΟΚΕ έχει τονίσει επανειλημμένως ότι αυτές οι θέσεις απασχόλησης πρέπει να χαρακτηρίζονται, τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, από υψηλής ποιότητας συνθήκες εργασίας και δικαίη αμοιβή ⁽¹⁵⁾.

4.2 Επενδύσεις στη φροντίδα παιδιών: Πλήθος μελετών καταδεικνύει, λαμβάνοντας ως παράδειγμα την φροντίδα των παιδιών, ότι με τις στοχευμένες επενδύσεις μπορεί να συνδυαστεί η κοινωνική πρόοδος με την αύξηση της ανταγωνιστικότητας ⁽¹⁶⁾. Νέες εκτιμήσεις καταδεικνύουν ότι οι δημόσιες επενδύσεις που αποβλέπουν στην υλοποίηση των στόχων της Βαρκελώνης σχετικά με τις υπηρεσίες παιδικής μέριμνας, πέρα από ουσιαστικές επιδράσεις στην απασχόληση, αυξάνουν επίσης τα έσοδα του κράτους. Λόγος χάρη, μια μελέτη ⁽¹⁷⁾ που πραγματοποιήθηκε για την Αυστρία καταδεικνύει ότι, ακόμη και με τη συνεκτίμηση των δυσμενών προοπτικών της οικονομικής συγκυρίας, μετά την πάροδο τεσσάρων ετών, το κόστος των επενδύσεων ήταν σαφώς χαμηλότερο από τις επιτευχθείσες αποδόσεις. Στο πλαίσιο αυτό, οι δημόσιοι προϋπολογισμοί επωφελούνται από έναν συμπληρωματικό αντίκτυπο: ώθηση σε συνάρτηση με τη συγκυρία και την περιφερειακή πολιτική, αύξηση της άμεσης απασχόλησης, μείωση του κόστους των παροχών ανεργίας, κλπ. Η ΕΟΚΕ θα επικροτούσε θερμά την ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας και την εντατικοποίηση των ανταλλαγών βέλτιστων πρακτικών στον τομέα αυτό.

4.3 Επένδυση στα παιδιά: Η Επιτροπή τάσσεται υπέρ της εφαρμογής προληπτικών μέτρων με τη μορφή έγκαιρων επενδύσεων, ούτως ώστε να βελτιωθούν οι δυνατότητες ανάπτυξης και συμμετοχής των παιδιών (όχι μόνον όσων προέρχονται από λιγότερο ευνοημένο κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο) ⁽¹⁸⁾. Στη σύστασή της με τίτλο «Επένδυση στα παιδιά», η Επιτροπή καταδεικνύει ότι οι προληπτικές επενδύσεις για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας μπορούν να επιτευχθούν μέσα από ένα ευρύ φάσμα μέτρων. Επίσης, στη σύσταση αυτή αναδεικνύονται οι θετικές επιδράσεις της ανάπτυξης ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας παιδιών: προώθηση των ταλέντων, μείωση του κινδύνου πρόωρης αποχώρησης από το σχολείο, καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης ειδικά για τις γυναίκες, καθώς και κίνητρα ανάπτυξης σε περιφερειακό επίπεδο ⁽¹⁹⁾.

4.4 Επενδύσεις στην εκπαίδευση και καταπολέμηση της ανεργίας των νέων: Μια αειφόρος Ευρώπη μπορεί να υλοποιηθεί μόνον με ένα υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης και με τη μείωση των ελλείψεων στους τομείς της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης. Οι επενδύσεις στην εκπαίδευση που ανταποκρίνονται δεόντως στις ανάγκες των πολιτών και της οικονομίας αυξάνουν τόσο την παραγωγικότητα όσο και τα φορολογικά έσοδα και τους πόρους της κοινωνικής ασφάλισης. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του ΟΟΣΑ, ο συντελεστής απόδοσης των δημόσιων επενδύσεων στην εκπαίδευση ανέρχεται, κατά μέσο όρο, σε ποσοστό 7,8 % ⁽²⁰⁾. Η προαγωγή της απασχόλησης των νέων πρέπει να αποτελεί πυρήνα των εθνικών στρατηγικών κοινωνικών επενδύσεων. Δικαιολογημένα, επομένως, προτρέπονται τα κράτη μέλη να αναπτύξουν αποτελεσματικές δράσεις για τους νέους, ιδίως για εκείνους που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (EEAK — NEETs — *Not in education, employment or training*). Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Eurofound (Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας), οι οικονομικές απώλειες που προκύπτουν εξαιτίας της αποχώρησης νέων ανθρώπων από την αγορά εργασίας και, κατ' επέκταση, από το σύστημα εκπαίδευσης ανέρχονται σε πάνω από 150 δισεκατομμύρια ευρώ ή στο 1,2 % του ευρωπαϊκού ΑΕγχΠ ⁽²¹⁾.

⁽¹²⁾ *Drivers of Female Labour Force Participation in the OECD*, (Μοχλοί προώθησης της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας στις χώρες του ΟΟΣΑ) έγγραφο εργασίας του ΟΟΣΑ αριθ. 145 σχετικά με την κοινωνία, την απασχόληση και τη μετανάστευση, εκδόσεις του ΟΟΣΑ, Thévenon Olivier (2013).

⁽¹³⁾ Αποτέλεσμα της μελέτης: Κάθε ευρώ που επενδύθηκε το 2010 σε κινητές υπηρεσίες απέδωσε ισοδύναμη αξία ύψους 3,70 ευρώ, σ. 9, (*Studie zum gesellschaftlichen und ökonomischen Nutzen der mobilen Pflege- und Betreuungsdienste in Wien mittels einer SROI-Analyse* - Μελέτη σχετικά με τα κοινωνικά και τα οικονομικά οφέλη των κινητών νοσηλευτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών φροντίδας στη Βιέννη βάσει ανάλυσης με τη μέθοδο SROI (*Social return on investment* - Η κοινωνική απόδοση των επενδύσεων), Schober, C. et al (2012), Βιέννη.

⁽¹⁴⁾ SWD (2012) 95 final.

⁽¹⁵⁾ EE C 11 της 15.1.2013, σημείο 4.7.5.

⁽¹⁶⁾ *Zur ökonomischen Notwendigkeit eines investiven Sozialstaates* (Οικονομικά οφέλη του κράτους πρόνοιας που βασίζεται στις επενδύσεις), Αυστριακό Ίδρυμα Οικονομικών Ερευνών (WIFO), Famira-Mühlberger, U (2014), Βιέννη.

⁽¹⁷⁾ *Investiver Sozialstaat Wachstum, Beschäftigung und finanzielle Nachhaltigkeit Volkswirtschaftliche und fiskalische Effekte des Ausbaus der Kinderbetreuung in Österreich* (Αύξηση των κοινωνικών επενδύσεων, απασχόληση και δημοσιονομική σταθερότητα — Οικονομικός και δημοσιονομικός αντίκτυπος της βελτίωσης της φροντίδας παιδιών στην Αυστρία), AK Europa (αντιπροσωπεία του Ομοσπονδιακού Εργατικού Επιμελητηρίου της Αυστρίας στις Βρυξέλλες) (2013), Βρυξέλλες και Eurofound (ref. EF1344).

⁽¹⁸⁾ Πρβλ. *The rate of return to the HighScope Perry Preschool Program*, *Journal of Public Economics* (Ο συντελεστής απόδοσης του προσχολικού προγράμματος High-Scope Perry), Heckman, J.J., et al. (2010), τεύχος 94 (1-2), σ. 114-128.

⁽¹⁹⁾ COM(2013) 778 final.

⁽²⁰⁾ Βλ. υποσημείωση 18.

⁽²¹⁾ *Junge Menschen und NEETs in Europa: Erste Ergebnisse*, Eurofound (EF1172EN). (Οι νέοι και οι νέοι NEET στην Ευρώπη: τα πρώτα πορίσματα).

4.5 Επενδύσεις για την προώθηση της απασχόλησης: Τα υψηλά ποσοστά ανεργίας — κυρίως η ανεργία των νέων και η μακροχρόνια ανεργία — δεν επιβαρύνουν μόνον τον άμεσα ενδιαφερόμενο και το συγγενικό του περιβάλλον. Η εδραίωση της ανεργίας αποτελεί σημαντική πρόκληση και για τους δημόσιους προϋπολογισμούς, η οποία πρέπει να αντιμετωπιστεί με την εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης δεξιοτήτων και με την προώθηση της απασχόλησης ⁽²²⁾. Όσο μεγαλύτερο διάστημα διαρκεί η ανεργία, τόσο δυσκολότερο είναι να εξασφαλιστεί επαρκής ισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας. Ειδικά σε μια οικονομία που βασίζεται στη γνώση και στην τεχνολογία, η έλλειψη δεξιοτήτων και επαγγελματικής πείρας αποτελούν σημαντικό εμπόδιο για την μακροπρόθεσμη επιτυχή παραμονή στην αγορά εργασίας.

4.6 Επενδύσεις στην αντιμετώπιση της δημογραφικής αλλαγής και στη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης ηλικιωμένων ατόμων: Η ΕΟΚΕ έχει υποστηρίξει επανειλημμένα ότι η αγορά εργασίας αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την αντιμετώπιση των δημογραφικών αλλαγών. Όταν αξιοποιείται καλύτερα το υφιστάμενο δυναμικό απασχόλησης, μπορεί να διατηρηθεί σε σταθερά επίπεδα και η αναλογία μεταξύ αυτών που καταβάλλουν εισφορές και των δικαιούχων, παρά τη μαζική αύξηση των ηλικιωμένων ατόμων ⁽²³⁾. Επιπλέον, παρά την αναμενόμενη μετατόπιση της ηλικιακής διάρθρωσης, σε πολλές χώρες της ΕΕ δεν έχουν πραγματοποιηθεί επαρκείς επενδύσεις για την προσαρμογή των θέσεων εργασίας στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας (δημιουργία κατάλληλων συνθηκών εργασίας σε συνάρτηση με τα διάφορα στάδια της ζωής) και την ενίσχυση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας.

4.7 Επενδύσεις στην προληπτική υγειονομική φροντίδα και στην αποκατάσταση: Θετικές επιδράσεις μπορούν να επιτευχθούν με την προαγωγή της υγείας τόσο εντός των επιχειρήσεων όσο και σε κλαδικό επίπεδο, δεδομένου ότι η απασχολησιμότητα και ο κίνδυνος ανεργίας συνδέονται άρρηκτα με τη σωματική και την ψυχική υγεία των εργαζομένων. Εάν δεν αναγνωριστούν εγκαίρως οι κίνδυνοι και αν δεν αναληφθεί κατάλληλη δράση, πέρα από τις πολύ οδυνηρές συνέπειες σε ατομικό επίπεδο, προκαλείται και υψηλό κοινωνικό κόστος. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, πρέπει να ενισχυθούν οι επενδύσεις σε προληπτικές δράσεις.

4.8 Επενδύσεις στην κοινωνική στέγαση: Όπως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Επιτροπή των Περιφερειών, έτσι και η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η κοινωνική στέγαση αποτελεί κλειδί για την κοινωνική συνοχή και ζητεί τη θέσπιση σχετικού ευρωπαϊκού πλαισίου ⁽²⁴⁾. Σε αυτό το πλαίσιο, πρέπει να εξασφαλιστεί η τήρηση της αρχής της επικουρικότητας έτσι ώστε τα κράτη μέλη να εξακολουθούν να καθορίζουν αυτόνομα τα κριτήρια για την κοινωνική στέγαση. Τέτοιου είδους επενδύσεις επιτρέπουν την κάλυψη επιτακτικών κοινωνικών αναγκών (κυρίως στον τομέα της καταπολέμησης της φτώχειας και της κοινωνικής ένταξης), ενώ, ταυτόχρονα, δημιουργούνται θέσεις εργασίας στις περιφέρειες, στοιχείο που, με τη σειρά του, συμβάλει στη σταθεροποίηση της οικονομίας. Οι επενδύσεις αποδίδουν επίσης θετικά αποτελέσματα όταν, για παράδειγμα, προορίζονται για την ανανέωση των συστημάτων θέρμανσης, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και στην καταπολέμηση της ενεργειακής πείνας ⁽²⁵⁾.

4.9 Επενδύσεις σε μια κοινωνία χωρίς φραγμούς: Η ΕΟΚΕ έχει επισημάνει κατά το παρελθόν, σε πολλές περιπτώσεις, την ανάγκη να προωθήσουμε μια κοινωνία χωρίς φραγμούς ⁽²⁶⁾. Στο πνεύμα αυτό, οι κοινωνικές επενδύσεις πρέπει να στραφούν, μεταξύ άλλων, προς την κατασκευή δημόσιων χώρων και κατοικιών που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ηλικιωμένων ατόμων και των ατόμων με αναπηρίες, στην ανάπτυξη υποδομών που προωθούν την κινητικότητα, καθώς και στη δημιουργία προσβάσιμων, οικονομικά προσιτών και ποιοτικών κοινωνικών υπηρεσιών για τις μειονεκτούσες κοινωνικές ομάδες.

4.10 Επενδύσεις στην κοινωνική επιχειρηματικότητα: Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι η Επιτροπή αναγνωρίζει τον καθοριστικό ρόλο της κοινωνικής οικονομίας στην υλοποίηση της δέσμης μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις. Συχνά, η κοινωνική οικονομία συμμετέχει άμεσα στην εφαρμογή αυτών των μέτρων. Για να διευκολυνθεί η εκπλήρωση αυτών των καθηκόντων, πρέπει να απλουστευτεί η πρόσβαση σε δημόσιους πόρους και σε ιδιωτικά κεφάλαια και να προσαρμοστεί στα πρότυπα κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να αξιοποιούν σε μεγαλύτερο βαθμό καινοτόμες δυνατότητες χρηματοδότησης όπως είναι, μεταξύ άλλων, η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε εξοικονόμηση δημοσιονομικών πόρων ⁽²⁷⁾. Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει, ωστόσο, ότι τα μέσα αυτά δεν θα πρέπει, σε καμία περίπτωση, να οδηγήσουν σε εμπορευματοποίηση ή σε έναν πιο κατακερματισμένο τρόπο αντίληψης της κοινωνικής πολιτικής. Το κράτος δεν μπορεί να αποποιηθεί τις ευθύνες του στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής ⁽²⁸⁾.

5. Συστάσεις πολιτικής

5.1 Η στροφή προς τις προληπτικές κοινωνικές επενδύσεις προϋποθέτει απομάκρυνση από τις μονομερείς, αστηρές πολιτικές λιτότητας.

5.1.1 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η επέκταση των κοινωνικών υπηρεσιών συμβάλλει στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης περισσότερο από κάθε άλλη μορφή δημοσίων δαπανών. Προτρέπει συνεπώς, την προοδευτική και βιώσιμη περαιτέρω ανάπτυξη του κράτους πρόνοιας στην Ευρώπη, ούτως ώστε να μπορέσει να αποδώσει το σύνολο του δυναμικού του ως πρόσθετη παραγωγική δύναμη της ευρωπαϊκής οικονομίας.

⁽²²⁾ Why invest in employment? A study on the cost of unemployment (Γιατί να επενδύσουμε στην απασχόληση; Μια μελέτη σχετικά με το κόστος της ανεργίας), Βρυξέλλες, Idea Consult (2012).

⁽²³⁾ ΕΕ C 376 της 22.12.2011, σ. 74.

⁽²⁴⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Ιουνίου 2013 (2012/2293(INI)), ΕΕ C 9 της 11.1.2012, σ. 4.

⁽²⁵⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με θέμα την ανακοίνωση της Επιτροπής για τις κοινωνικές επενδύσεις (PE508.296v01-00).

⁽²⁶⁾ Βλ. μεταξύ άλλων ΤΕΝ/515 Η προσβασιμότητα ως ανθρώπινο δικαίωμα (δεν έχει δημοσιευτεί ακόμα) και ΕΕ C 44 της 15.02.2013, σ. 28.

⁽²⁷⁾ Βλ. υποσημείωση 3.

⁽²⁸⁾ ΕΕ C 271 της 19.9.2013, σ. 91.

5.1.2 Για την επιτυχημένη εφαρμογή και υλοποίηση μιας ευρείας δέσμης μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις απαιτείται η θέσπιση ενός αξιόπιστου μακροοικονομικού και θεσμικού πλαισίου. Χωρίς μεταβολή της πολιτικής της μονομερούς περικοπής των δαπανών, δεν είναι εφικτή, κυρίως, η επιτυχημένη ένταξη στην αγορά εργασίας, αλλά ούτε και η δίκαιη κοινωνική και οικονομική συμμετοχή όσο το δυνατόν ευρύτερων κοινωνικών στρωμάτων.

5.1.3 Ως εκ τούτου, υπό το πρίσμα της δέσμης μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις και των συναφών προκλήσεων, η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει το αίτημά της για θέσπιση ενός ευρωπαϊκού προγράμματος ανάκαμψης και επενδύσεων με προϋπολογισμό ύψους 2 % του ΑΕγχΠ⁽²⁹⁾.

5.2 Χωρίς χρηματοδοτική εξασφάλιση δεν μπορεί να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό των κοινωνικών επενδύσεων.

5.2.1 Μια αξιόπιστη υποδειγματική στροφή προς επενδυτικές και προληπτικές στρατηγικές σε κεντρικούς τομείς δράσης (μεταξύ άλλων, στην πολιτική εκπαίδευση, την κοινωνική πολιτική, την πολιτική για την αγορά εργασίας, την πολιτική υγείας) μπορεί να υλοποιηθεί μόνον όταν εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση, τόσο σε επίπεδο ενωσιακού προϋπολογισμού όσο και σε επίπεδο προϋπολογισμών των κρατών μελών.

5.2.2 Η ΕΟΚΕ επαναδιατυπώνει την πεποίθησή της ότι, στο πλαίσιο της επικείμενης δημοσιονομικής εξυγίανσης, ξεχωριστή προσοχή θα πρέπει να δοθεί όχι μόνο στην πλευρά των δαπανών, αλλά και στην αναζήτηση νέων πηγών εσόδων, παράλληλα με την αύξηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των δημοσίων δαπανών⁽³⁰⁾. Η ΕΟΚΕ θεωρεί, εν προκειμένω, ότι είναι αναγκαίο να ενισχύσουν τα κράτη μέλη την φορολογική τους βάση, μεταξύ άλλων, με την επιβολή φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, με την κατάργηση των φορολογικών παραδείσεων, με τον τερματισμό του ανταγωνισμού ως προς τη μείωση των φόρων, καθώς και με μέτρα κατά της φοροδιαφυγής. Πέραν τούτου, χρειάζεται προφανώς μια γενική αναθεώρηση των φορολογικών συστημάτων, στο πλαίσιο της οποίας θα πρέπει να ληφθούν υπόψη θέματα που αφορούν τη φορολόγηση διαφορετικών κατηγοριών εισοδήματος και περιουσιακών στοιχείων⁽³¹⁾.

5.2.3 Η ΕΟΚΕ συμμερίζεται την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) θα πρέπει να αποτελέσει το κύριο μέσο για την προώθηση των κοινωνικών επενδύσεων και ότι, σε κάθε κράτος μέλος, το 20 % των κονδυλίων του ΕΚΤ θα πρέπει να διατίθεται για την κοινωνική ενσωμάτωση και την καταπολέμηση της φτώχειας. Εντούτοις, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να ενεργοποιηθούν και άλλα ταμεία της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να αντληθούν σημαντικοί πόροι από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), καθώς και από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), για κοινωνικές υπηρεσίες όπως η παιδική μέριμνα, η μακροχρόνια περίθαλψη και η κινητικότητα στις αγροτικές περιοχές. Αυτή η χρηματοδότηση πρέπει να κατοχυρωθεί στις εθνικές συμφωνίες.

5.2.4 Η ΕΟΚΕ αντιμετωπίζει με ιδιαίτερα κριτική διάθεση τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο πλαίσιο της οικονομικής διακυβέρνησης ('economic governance'), οι οποίες προβλέπουν περικοπές των πόρων για τη συνοχή ως χρηματική ποινή για τη μη συμμόρφωση με τις μακροοικονομικές απαιτήσεις της ΕΕ. Αυτή η προσέγγιση όχι μόνον ενισχύει τις κυκλικές τάσεις και επιδρά περιοριστικά στην οικονομική ανάπτυξη, αλλά παρεμποδίζει και την υλοποίηση των αναγκών επενδύσεων στις χώρες που υπάγονται σε προγράμματα. Αντ' αυτού, πρέπει να δοθεί ώθηση στην ανάπτυξη και να στηριχθεί περαιτέρω η αύξηση του ποσοστού συγχρηματοδότησης της ΕΕ, κυρίως στις χώρες που έχουν πληγεί σοβαρά από την κρίση.

5.3 Οι κοινωνικές επενδύσεις πρέπει να αποτελέσουν ορόσημο στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.

5.3.1 Η ΕΟΚΕ ζητεί να δοθεί ιδιαίτερο βάρος στις κοινωνικές επενδύσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας συντονισμού του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Αυτή η αλλαγή προτεραιοτήτων πρέπει να λαμβάνεται ρητά υπόψη τόσο στις ανά χώρα συστάσεις όσο και στην Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης. Παράλληλα, πρέπει να τονιστεί ότι η ενίσχυση των κοινωνικών επενδύσεων συνάδει με μία ευνοϊκή για την ανάπτυξη εξυγίανση των δημόσιων προϋπολογισμών.

5.3.2 Για την επίτευξη αυτού του στόχου, η ΕΟΚΕ στηρίζει την τρέχουσα συζήτηση που διεξάγεται στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του λεγόμενου δημοσιονομικού «χρυσού κανόνα», ο οποίος προβλέπει ότι, στο πλαίσιο των δημοσιονομικών κανόνων που διέπουν την ΟΝΕ, θα πρέπει να εξαιρούνται οι μελλοντοστραφείς δημόσιες επενδύσεις από τον υπολογισμό των καθαρών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Έτσι, μπορεί να αποφευχθεί η εγκατάλειψη των επενδύσεων με μακροπρόθεσμες καθαρές αποδόσεις. Η ΕΟΚΕ προτείνει να συζητηθεί η δυνατότητα εφαρμογής του «χρυσού κανόνα» και στις κοινωνικές επενδύσεις που χρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ.

5.3.3 Η προώθηση των κοινωνικών επενδύσεων θα πρέπει να αποτελέσει κεντρικό στοιχείο και στη διαδικασία αναθεώρησης των κατευθυντηρίων γραμμών για την ανάπτυξη και την απασχόληση στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αναθεώρησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» το 2014.

⁽²⁹⁾ Πρβλ. ΕΕ C 133 της 9.5.2013, σ.77, σημείο 3.2.4.

⁽³⁰⁾ Πρβλ. ΕΕ C 143 της 22.5.2012, σ. 94, σημείο 4.3.

⁽³¹⁾ Πρβλ. ΕΕ C 143 της 22.5.2012, σ. 23, σημείο 6.1.3.1.

5.3.4 Η ΕΟΚΕ θεωρεί επιτακτική ανάγκη να ενισχυθούν οι διαβουλεύσεις, καθώς και η ενημέρωση όλων των παραγόντων, στην αρμοδιότητα των οποίων εμπίπτει η υλοποίηση των κοινωνικών επενδύσεων, και επίσης να αυξηθεί η συμμετοχή τους στη λήψη αποφάσεων και τις δράσεις παρακολούθησης σε όλα τα επίπεδα.

5.4 Καλύτερη μεθοδολογία και αποτελεσματικότερα εργαλεία για τη μέτρηση των επιδόσεων της στρατηγικής των πολλαπλών κοινωνικών επενδύσεων.

5.4.1 Ο μελλοντικός προσανατολισμός της πολιτικής πρέπει να θεμελιώνεται σε μια πιο ποιοτική και περισσότερο ολιστική βάση. Σε γενικές γραμμές, θα πρέπει να υιοθετηθεί μια προσέγγιση για τις κοινωνικές επενδύσεις, η οποία να είναι διαχρονικά δυναμική, να προσανατολίζεται στον κύκλο ζωής, να είναι προληπτική και να αντανακλά πιο ρεαλιστικά το κόστος απ' ό,τι οι στατικές αναλύσεις κόστους-ωφέλειας ⁽³²⁾.

5.4.2 Δεδομένων των σύνθετων αλληλεπιδράσεων μεταξύ των διαφόρων πεδίων πολιτικής, απαιτείται μια καλύτερη μεθοδολογία για τη μέτρηση της επιτυχίας, καθώς και η αύξηση της διαφάνειας, π.χ. με τη μορφή σχέσεων κόστους-ωφέλειας, όπου εμπεριέχεται η έννοια του όφελους για το σύνολο της κοινωνίας ή με τη μορφή σεναρίων για διάφορες δράσεις πολιτικής σε βάθος χρόνου, λαμβανομένων υπόψη των μεσοπρόθεσμων και των μακροπρόθεσμων προοπτικών τους.

5.4.3 Ένα πιθανό πρώτο βήμα θα μπορούσε να αποτελέσει η μεθοδική περαιτέρω ανάπτυξη των υφιστάμενων τυποποιημένων μακροπρόθεσμων προβλέψεων στους επιμέρους τομείς δαπανών (π.χ. στους τομείς της εκπαίδευσης, της περίθαλψης, της υγείας, των συντάξεων). Η έκθεση για τη δημογραφική γήρανση 2015 (Ageing-Report 2015) θα αποτελούσε μια κατάλληλη ευκαιρία για να καταγραφούν οι «αποδόσεις» των κοινωνικών επενδύσεων, που έχουν εγγραφεί στους κρατικούς προϋπολογισμούς και είναι αναγκαίες λαμβανομένων υπόψη των εθνικών δεδομένων. Αυτή η πτυχή παραμελήθηκε κατά το παρελθόν με αποτέλεσμα να οδηγήσει σε διαστρεβλωμένες και υπερβολικές εκτιμήσεις του κόστους.

5.4.4 Ανοικτό παραμένει επίσης το ζήτημα σχετικά με τη σημασία που πρέπει να αποδοθεί στους κοινωνικούς δείκτες στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο της ΟΝΕ. Εάν οι δείκτες αυτοί προβλέπεται να διαδραματίσουν ζωτικό ρόλο στη διαμόρφωση των πολιτικών, τότε είναι απαραίτητο να τελειοποιηθούν.

5.4.5 Ενδιαφέρον παρουσιάζει για την ΕΟΚΕ και το αίτημα που απευθύνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽³³⁾ προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την κατάρτιση πίνακα αποτελεσμάτων με κοινούς δείκτες κοινωνικών επενδύσεων, ο οποίος να περιλαμβάνει μηχανισμό επαγρύπνησης για την παρακολούθηση της προόδου στα κράτη μέλη, όπως επίσης και η έκκληση του ΕΚ προς τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο υπογραφής ενός «Συμφώνου Κοινωνικών Επενδύσεων», μέσω του οποίου θα τεθούν επενδυτικοί στόχοι και θα δημιουργηθεί ενισχυμένος μηχανισμός ελέγχου.

5.5 Αναθεώρηση και συγκεκριμενοποίηση του χάρτη πορείας πολιτικής με στόχο την εφαρμογή της δέσμης μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις

5.5.1 Η ΕΟΚΕ θεωρεί τον χάρτη πορείας πολιτικής, που έχει υποβάλει η Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή της δέσμης μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις, πολύ συντηρητικό και, ως εκ τούτου, ζητεί να καταρτιστεί ένας πιο συγκεκριμένος και πιο μακροπρόθεσμος χάρτης πορείας (τουλάχιστον έως το 2020).

Βρυξέλλες, 26 Μαρτίου 2014

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Henri MALOSSE

⁽³²⁾ Πρβλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Κοινωνική Ατζέντα, Μάιος 2013, σ. 15.

⁽³³⁾ Βλ. υποσημείωση 27.